

ԱՎԱՆԴՆԵՐԻ ԵՎ ԱՐԴԻԱԿԱՆՈՒԹՅԱՆ ՆԵՐԴԱՇՆԱԿՈՒԹՅՈՒՆ

ՌՈՒՂՈՒՓ ԽԱՆԱՏՐՅԱՆԻ ՅՈՒՑԱՀԱՆԴԵՍԻ ԱՌԹԻՎ

Երևանի Ակադեմիայի տանը բացվել է Ռուդոլֆ Խաչատրյանի ըստեղծագործությունների ցուցահանդեսը: Ընդգրկված են Ակադեմիայի վերջին շրջանի աշխատանքները, որոնք ներկայացված են խիստ ընտրությամբ: Դրանք հիմնականում դիմանկարներ են, կամ և մի քանի բնանկարներ ու մատուցման տեսքեր, որոնք ներկայացնում են Ակադեմիայի՝ ստեղծագործական կերպարի ամբողջությամբ, իր աշխարհով ու հետաքրքրություններով:

Ռուդոլֆ Խաչատրյանի նախասիրությունը դիմանկարն է, ժանր, որի անսպառ հմարավորությունները նպաստել են արվեստագետի ինքնարտահայտմանը, սեփական ոճի գրգռմանը: Դիմանկարներում պատկերված են նրկարչին շրջապատող մարդիկ՝ կինը, երեխաները, ընկերները, մարդիկ, որ հոգեհարազատ են արվեստագետին: Սովետահայ կերպարվեստում դիմանկարը կառուցված է ավանդներ ունի, սակայն Ռ. Խաչատրյանի աշխատանքների առանձնահատկությունը կայանում է նրանում, որ նրա բնորոշները դիտված են մի նոր տեսանկյունից, ներկայացված են մարդկային անհատականությունների գեղարվեստական պատկերավորման ինքնատիպ միջոցներով:

Ռ. Խաչատրյանի դիմանկարներում ներկայացված մարդիկ

ակտիվ կերպարներ են: Կոմպոզիցիայի կառուցման համար Ակադեմիայի նախընտրում է մեծ չափի թուղթը, որը հմարավոր է դարձնում դիմանկարը դիտել որոշակի տարածության մեջ: Ուշադրությունը կենտրոնացվում է դեմքի վրա, զմանկարի նրբագույն անցումներով ծնվող ձևերը ստանում են տարածական կոնկրետություն, զծի պլաստիկ արտահայտչականություն, տոնային հարթությունները ստեղծում են գունային անցումների պատրանք: Ռ. Խաչատրյանի պատկերած կերպարներն ինքնամիտ են, գերծարաբան շարժումներից, սակայն ակտիվ են իրենց ներքին կենսականությամբ, այն անտեսանելի կապով, որ Ակադեմիայի ստեղծում է բնորոշ ու դիտողի միջև (Ա. Բոչարովի, Մ. Շվեյցերի, Հովհաննեսի, Մ. Մելքումյանի դիմանկարները և այլն): Ռ. Խաչատրյանի համար կարևոր նշանակություն ունեն որոշակի մանրամասները, որոնք դառնում են շրջանակ՝ դեմքի մաքուր, պայծառ դիմագծերի ցուցադրման համար և ոչ միայն կոմպոզիցիոն հավասարակշռություն են ստեղծում, այլև հարստացնում են կերպարները («Ծամով աղջիկը», «Մաշան», «Կիսադեմ»): Նկարիչը կարևորում է և հագուստի հատվածները, որոնք ունեն արևելյան շեշտվածություն: Այս բաղադրիչ-

ներն ընտրված են ճաշակով և լրացնում են կերպարի գեղարվեստական ամբողջությունը: Ռ. Խաչատրյանի կերպարները, որքան էլ որ անհատականացված են, միաժամանակ իրար գման են մաքրության ու գեղեցկության այն ձգտումներով, որ կազմում են նրա արվեստի գեղագիտական հիմքը: Այդ իդեալը գալիս է Վերածննդի վարպետներից (Լեոնարդո դա Վինչի, Ղյուրեթ), դասականների ստեղծագործությունների հիմնովին և յուր ռուս-մասիրությունից (Իսմիրանյան, պրոտոֆայելիստներ), դրանց այնպիսի ընկալումից, երբ յուրացվածը օրգանապես միահյուսվում է արվեստագետի անհատականությանը և դառնում նրա «եսը»:

Ռ. Խաչատրյանի կողմից դասական ավանդները խորապես յուրացնելու, դրանց արդիական մարմնավորում տալու արտահայտություններից է կնոջ կերպարի, նրա գեղեցկության հանդեպ ունեցած հետաքրքրությունը: Ինքնատիպ հմայքով են պարուրված «Երիտասարդություն», «Մերկ կինը», «Պարմանուհին», գրաֆիկական թերթերի կերպարները: Ծատ ավելի վեհաշուք ու խորն են «Սալոմեն», «Հուդիթը», «Ֆրանչեսկան»: Այս կերպարները պատահական չեն Խաչատրյանի արվեստում: Եթե ձեռքին բռնած ծառի ճյուղը («Երիտա-

սարդություն») կամ խնձորը («Դերասանուհի Նատալյա Սալկոյի դիմանկարը») Վերածննդի Ակադեմիայի գլուխգործոցների հետ կապված անմիջական հիշողություններ են առաջացնում, ապա նույն Վերածննդի արվեստում մեծ տեղ գրավող բիրիականու գրական կերպարները հեռու են դրամատիկական հույզերից և ցուցադրում են Ակադեմիայի ստեղծագործության բանաստեղծական ու արտիստիկ էությունը: Իրենց այս առանձնահատկություններով Ռ. Խաչատրյանի աշխատանքներն ընդլայնեցին հայկական հաստոցային գրաֆիկայի շրջանակները, ներմուծելով նոր որակ:

Ռուդոլֆ Խաչատրյանի արվեստը լայն ճանաչում է ստացել: Առաջին իսկ աշխատանքները նրան բերել են պատվավոր մրցանակներ (1957, 1965, 1969՝ Երեվան, 1959՝ Վիեննա): Նրա Ակադեմիայի ցուցադրվել են նաև միջազգային ցուցահանդեսներում, անհատական ցուցահանդեսները բացվել են Մոսկվայում, Լեհիմ-գրադում, Օդեսայում: Անշուշտ, այս ամենի հիմքում ընկած է ճշմարիտ արվեստագետին հատուկ աշխատասիրությունը, ըստեղծագործական ինքնատիպությունը, Ակադեմիայի բարձր կուլտուրան և ինքնահաստատման ձգտումը:

ՄԱՆՅԱ ՂԱԶԱՐՅԱՆ

Rudolf Khachatryan (1937–2007)

Rudolf Khachatryan Digital Archive · rudolfart.com

The Harmony of Tradition and Modernity

This file was downloaded from:

<https://rudolfart.com/publications/Pub-0060?lang=en>

Works by Rudolf Khachatryan © Heirs of Rudolf Khachatryan. Other texts, photographs and design © their respective authors. When using this material, please credit the source and link to the page above.

Рудольф Хачатрян (1937–2007)

Цифровой архив Рудольфа Хачатряна · rudolfart.com

Созвучие традиций и современности

Файл скачан со страницы:

<https://rudolfart.com/publications/Pub-0060?lang=ru>

Произведения Рудольфа Хачатряна © наследники Рудольфа Хачатряна. Остальные тексты, фотографии и оформление © их авторы. При использовании материала укажите источник и ссылку на эту страницу.